

Jókai Mór
A jövő század regénye

Tartalom

Előszó

Első rész: Az örök harc

Egy király, aki megszolgálja a kenyerét
Ami a királynak nem szabad
Mennyit ér a király?
Mi az a Sabina?
Az Astrapé
Hja, "paraszt", az megint más!
A vezérhalmi Alhambra
A "pellagra miserorum"
A repülőgépek őrültjei
Az ichor
A zivatar egy csepp vízben
Apocatastasia
Egy országgyűlés a XX. században

A király hallgat
A király tesz
Az egyetlen nagyhatalom
Rozáli
A nyolcadnap
Az orosz rém
Rossz napok
A fehér sas
Biberunt magnum áldomás...
Sasza asszony
A Nemzeti Bank kincsei
A jégtengerszem
Az utolsó fegyver
A nő
Egy állam - részvényekre
Hárman egy ellen

Második rész: Az örök béke

"Otthon" város
Az Otthon állama
A világ átalakulása
A világnyelv és betűi
Új bajok
A "nagy liga"
A világromlás
Egy drága szó
A lég vándora
Cham sötét ivadéka
Kin-Tseu
A babiloni hölgy
A szép lótuszvirágok
A vihar előjelei
Harc - vízzel
Hadjárat - vízzel
A repülő halott
Harc a légben
Egy seprűvonás
Az örök béke feltételei
A két rokon fenevad
Te Deum laudamus!
A második millennium vége
Az emberevők
A himalájai csillagda
Harc az égitestek között
Harc a földi csillagok között

A hold
Az új bolygó

Jegyzetek

Bevezetés
Kézirat, kiadások, fordítások
A regény keletkezése, forrásai
Irodalom
Szövegváltozatok

Bevezetés

Jókai szépirodalmi műveit általában két változatban jelentetjük meg, ezeknek szövege azonos, de az első, a teljesebb változat tudományos jegyzetapparátust tartalmaz, a második, "népszerű" változatban mindössze szómagyarázatot talál az olvasó. Ezt a gyakorlatot követjük az egész sorozat kiadásakor, kivételt csak akkor teszünk, amikor a tudományos jegyzetek hiánya a mű helyes értelmezését megnehezíti. Ez áll fenn A jövő század regénye esetében is, ezért csak a "kritikai" változatot jelentetjük meg, s a jegyzetek alapján ehhez is magyarázatot fűzünk.

A regény elsősorban gazdagságával nyűgözi le olvasóját, sokan mint az első magyar science fiction alkotást becsülik, mások a monarchia szatíráját látják benne, ismét mások a mű utópista részében gyönyörködnek. Mindezt Zöldhelyi Zsuzsa nagy szorgalommal és hozzáértéssel készített jegyzetei alaposan tárgyalják, itt nem is térünk ki rájuk, mindössze A jövő század regénye politikai mondanivalóját elemezzük:

1861-ben Jókai politikai beszédében a 48-as törvények visszaállítását követelte, Teleki László, majd Tisza Kálmán ellenzéki pártjának tagja, A Hon című pártpolitikai lap szerkesztője volt. A 67-es kiegyezést nem fogadta el, küzdött ellene mint politikus, de még nagyobb sikerrel mint író. 1869-ben adta ki *A kőszívű ember fiai*t, melyben a szabadságharc hős honvédeiről, az osztrákok vereségeiről szólt, s ezzel az önálló magyar honvédsereg szervezését követelte. Majd a *Fekete gyémántok* hirdeti a magyar gazdasági élet erejét és lehetőségeit, az *Eppur si muove* pedig a nemzeti kultúra felvirágzásának ígéretét.

A három regény művészi formában ugyanazt követeli, amit a kor ellenzéki politikusai: önálló hadsereget, nemzeti bankot, szabad magyar művelődést. És az író a negatív oldalt is bemutatja: Az arany ember romantikus antikapitalizmusa a monarchia gazdasági életének bírálatát is tartalmazza.

Ilyen előkészület után gyűjti Jókai új regényének anyagát. Ebben felelni akar a legnagyobb külső- és belső politikai kérdésekre. Életképes-e a monarchia, kibír-e egy háborút? Tud-e otthont nyújtani ez az államszövetség a magyarnak, a székelynek?
...

A regényhez fűzött jegyzetek egyértelműen bizonyítják, hogy Jókai ebben a regényében is a kor nagy kérdéseire keresett választ. Sokszor napihírből indult ki, máskor tudományos publikációt használt fel, de mindig a kor dokumentumaiból merített. A politikai helyzet szinte kilátástalannak látszott, a technika csodájára volt szükség, csak az teremthette meg a kibontakozást. A csodatevő, Tatrangi Dávid, ez a székely ezermester legyőzi a háborút, örök békét teremt, s olyan országot, amely minden tekintetben ellentéte a Nihilnek. Ebben az új hazában az ész győzedelmeskedik, az erkölcsi jó uralkodik, és a tudomány fejlődésének csodálatos távlatai nyílnak meg.

Az örök béke világát Tatrangi Dávid teremti meg: Jókai optimizmusa hazaszeretetének jellemző megnyilvánulása. Merész képzelet szülte ezt a békés világot, de ma is szívesen gyönyörködünk benne.

http://mek.niif.hu/06300/06356/html/

Jókai Mór
A jövő század regénye
MVGYOSZ hangoskönyvek

Ismertető

Az írói fikció szerint a 20. század második felében játszódó Jókai nagyszabású kísérlete arra, hogy a kiegyezés utáni válságának, szorongásának motívumaira megoldatlan külpolitikai, társadalmi, nemzeti kérdéseire legalább a távoli jövőben bizakodó választ találjon, s kora bírálatát az utópia szellemében fejlessze tovább és haladja túl. Habsburg Árpád és a székely feltaláló Tatrangi Dávid szövetsége a Monarchia jövőjéről szőtt események álomszerűen széppé stilizált változata, az Oroszországgal vívott háború pedig azokat a félelmeket, tapasztalatokat hosszabbítja meg a fantázia erejével, melyek a pánszlávizmus veszélye, az orosz anarchisták ideológiája, valamint a porosz-francia háború hírei nyomán terjedtek el és ijesztették meg a liberális európai polgárságot. A Jó és Rossz mitikus eredetű küzdelmében a kultúra és az erkölcs értékein kívül a civilizációs fölényre, a tudomány és (hadi)technika területén elért elsőségre is szükség van, s ez az eszmekör a regény tudományos-fantasztikus aspektusára hívja föl a figyelmet. A Nihil országának legyőzése, az örök béke kiharcolása után a tudomány eredményei a nagy utópiát, az "Otthon álmát" a földi élet természeti feltételeinek megjavítását szolgálják. A politikai ábrándosságon, tudományos naivitáson, művészi egyenetlenségen is átsüt a kompozicióban Jókai nemes humanizmusa, a természettudományos

és a humán kultúra szakadása elleni tiltakozása. Művészi erényei közül itt elsősorban a gazdag fantázia, az esztétikai minőségek sokrétű gazdagsága s kivált a leírások festőisége megragadó, melyben a megfigyelésen alapuló láttató erőt olykor már a századvég modern képzőművészeti látásmódja színezi át újszerűen dekoratívvá.

Forrás: Legeza Ilona könyvismertetői
http://legeza.oszk.hu
http://mek.niif.hu/06300/06356/#